

Zrozumieć konflikt

Podstawowe wymiary sytuacji konfliktu

Morton Deutsch

- Motywacja:
  - Współpraca
  - Rywalizacja
  - Indywidualizm
- Współzależność:
  - Wspierająca
  - Konkurująca
- Skuteczność działania:
  - Skuteczność
  - Nieudolność

Efekty współpracy:

- Skuteczna komunikacja
- Życzliwość, pomoc i mniej oporu wyrażanego w dyskusjach
- Koordynacja wysiłków, podział pracy, zorientowanie na realizację celu
- Zgoda na pomysły innych i poczucie podobieństwa przekonań i wartości
- Motywacja do zwiększenia władzy innych
- Definiowanie sytuacji sprzecznych interesów → problem do rozwiązania

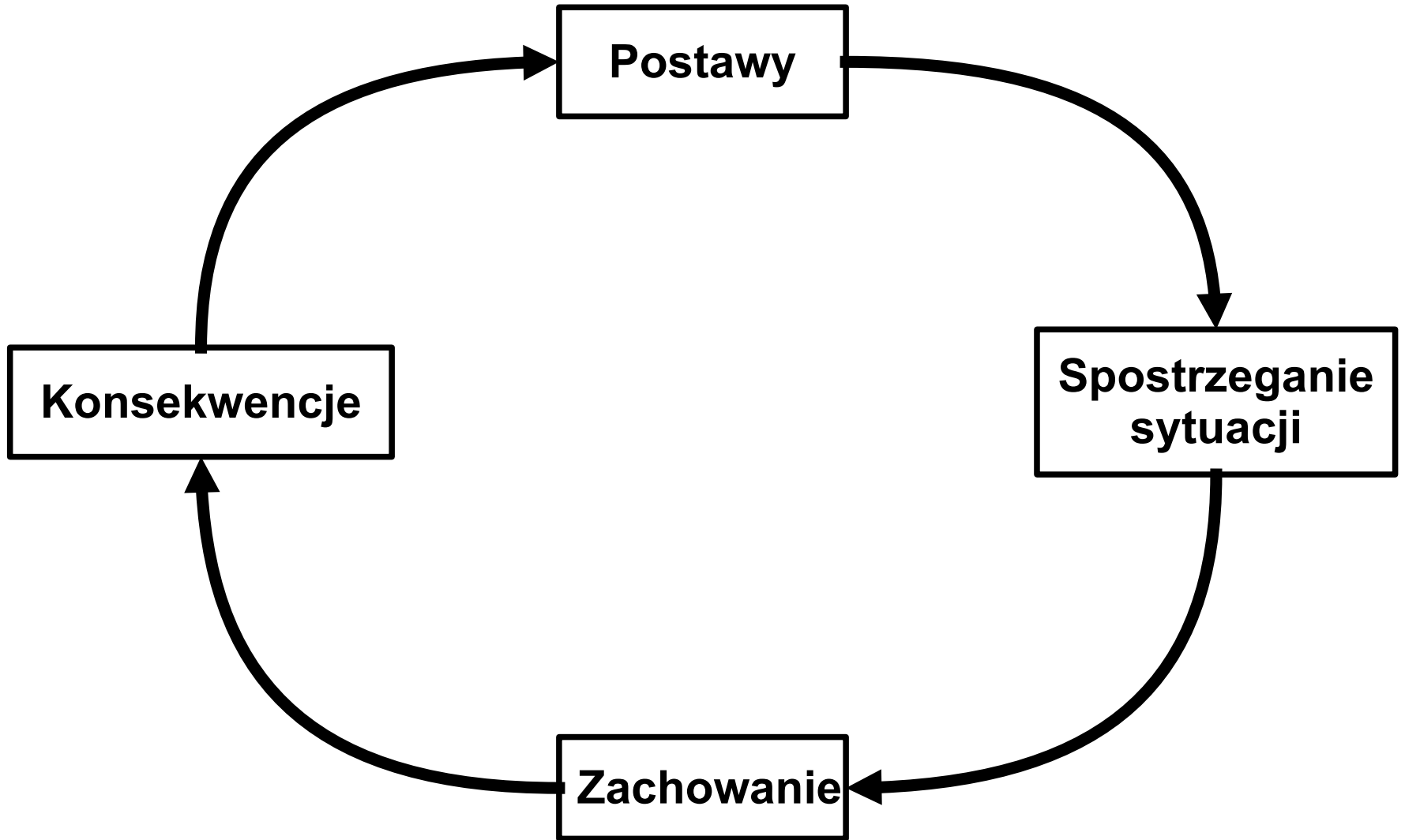
Efekty rywalizacji:

- Osłabiona komunikacja
- Utrudnianie i brak życzliwości → negatywne postawy i wzajemne podejrzania
- Strony niezdolne do podziału pracy
- Doświadczanie niezgody i odrzucanie pomysłów → nieufność
- Motywacja do zwiększenia własnej siły
- Definiowanie sytuacji sprzecznych interesów → rozwiązanie musi być narzucone przez jedną ze stron → walka o władzę

Podstawowe prawo relacji międzyludzkich Mortona Deutscha

Procesy charakterystyczne dla danego typu relacji społecznej sprzyjają efektom, które wzmacniają te procesy (charakterystyczne dla tej relacji).

Cykl konfliktu

Rywalizacja konstruktywna i destruktywna (rywalizacja i współzawodnictwo)

- W konstruktywnej rywalizacji wygrany pracuje na tym, żeby przegrany też coś zyskał, a przynajmniej nie stracił
- Różnice poglądów → wyjaśnienie i znalezienie rozwiązania
- Obie strony wygrywają, jeśli każda ze stron wzbogaca swój pogląd na sprawę
- Zdobywamy nowe umiejętności

Constructive controversy - *Konstruktywny spór* (Johnson, Johnson & Tjosvold)

Tematy:

Czy ruch w centrum Warszawy powinien być zamknięty dla samochodów.

Czy samochód powinien ustąpić pierwszeństwo pieszemu, który jest gotowy do wejścia na pasy?

Czy jechanie na rowerze po 3 piwach powinno być karalne?

Czy homoseksualne pary powinny móc adoptować dzieci?

Czy kara śmierci powinna być używana?

Czy dach powinien być już wcześniej zamknięty? ;-)

AmberGold

Czy studenci powinni mieć zapewnioną pracę po obronie magisterki?

Czy program Perfekcyjna Pani Domu powinien być emitowany w TV.

Czy krzyż przed pałacem prezydenckim powinien pozostać, czy też zostać usunięty?

Czy studiowanie powinno być płatne?

Czy na wydziale psychologii powinny być obowiązkowe praktyki dla studentów?

Czy w wyborach do sejmu powinno się wprowadzić parytety?

Czy profesorowie uniwersytecy powinni móc wykładać na kilku uczelniach jednocześnie?

Czy biblioteka powinna pozwalać na kserowanie książek?

Czy ściąganie filmów z Internetu powinno być legalne / karane?

Czy ściąganie na egzaminach powinno być piętnowane?

Czy za bicie dzieci powinno się odbierać prawa rodzicielskie?

Wybrany temat:

• **Czy
marihuana
powinna
być
legalna?**

Procedura „Konstruktywnej Kontrowersji”

1. Zespoły przygotowują prezentacje, której celem jest przekonanie drugiej grupy do słuszności jego stanowiska
2. Każdy zespół przedstawia całej grupie (bez przerywania) swoją prezentację i rozwiązanie.
3. Otwarta dyskusja (popieranie, obalanie i odpieranie argumentów)
4. Zespoły zamieniają się punktami widzenia i przygotowują prezentacje analogiczne do punktu pierwszego (dodając nowe elementy)
5. Wszyscy członkowie podejmują wspólną decyzję na drodze konsensusu.

Korzyści dla uczestników

- Zapamiętywanie
- Wyższa jakość procesu
- Bardziej złożone rozumowanie
- Orientacja na wyniki i produktywność
- Kreatywność
- Zaangażowanie w zadanie
- Wymiana wiedzy
- Zmiana postawy
- Wzrost sympatii wśród uczestników
- Wsparcie ze strony innych jednostek

Literatura pomocnicza:h

Deutsch, M., Coleman, P. (2005).

Rozwiązywanie konfliktów. Rozdziały:

- Morton Deutsch: ***Współpraca i Rywalizacja***
- Morton Deutsch: ***Sprawiedliwość i konflikt***
- David Johnson, Roger Johnson i Dean Tjosvold:
Konstruktywny spór: ***Wartość intelektualnej opozycji***